

**Sayın Bakan Yardımcım,
Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri, Meslek Komitesi Başkanları,**

Eylül ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime ekonomik değerlendirmelerimle başlamak istiyorum.

Ağustos ayında;

*İhracat → 12,5 milyar dolar (- % 5,7)

-Mayıs ayından bu yana aylık bazda artış gösteren ihracatımız, ağustosta biraz hız kesti.

-Otomotiv sektöründeki duruşların kalkmasıyla, eylül ayında tekrar yükseliş bekliyoruz.

*İthalat → 18,8 milyar dolar (+ % 20,6)

-İthalattaki artış beklentilerin üzerinde oldu.

-Bu artışın, firmalarımızın ertelenen alımlarından ve altın ithalatından kaynaklandığını düşünüyoruz.

*Dış ticaret açığı → 6,3 milyar dolar (+ % 169,6)

-Buradaki artış, geçen yılın aynı ayındaki ithalatın çok düşük olmasından kaynaklanıyor.

*Yılın ilk sekiz ayını (ocak-ağustos) değerlendirdiğimizde;

	İhracat (000 Dolar)	İthalat (000 Dolar)	Dış Ticaret Dengesi	İhracat/İthalat (%)
2019	117.518.991	136.944.702	-19.425.711	85,8
2020	102.477.916	135.380.761	-32.902.845	75,7
Değişim (%)	-12,8	-1,1	69,4	

-İthalatımızdaki gerilemeden daha fazla ihracatımızda gerileme olduğunu görüyoruz.

-2019 yılının ilk 8 ayında ihracatımız ithalatımızın yüzde 85,8'ini karşılarken, bu yılın ilk 8 ayında bu oran yüzde 75,7'ye düşmüş bulunuyor.

-Tabii turizm gelirlerinden hemen hemen hiç katkı alınmadığı bir yılda, dış ticaret açığının da artmaya başlaması cari açığı olumsuz etkiliyor.

-Dış ticaret açığının artmaya başlamasının bir nedeni de altın fiyatındaki hızlı yükseliş ile altın talebini ve dolayısıyla ithalatını ciddi biçimde artırmış olması.

-Cari açığa tek olumlu katkı petrol fiyatının geçen yıla göre düşük seyretmesinden geliyor.

Temmuz ayında yıllık Cari Açık → 14 milyar 941 milyon dolara yükseldi

Aylık açık → 1 milyar 817 milyon dolar

-Temmuz ayındaki bu açığın temelinde turizm gelirlerinin azalıyor olması yatıyor.

-Hizmet gelirleri geçen yıl temmuz ayında 4 milyar 905 milyon dolar katkı sağlarken, bu yıl katkısı sadece 288 milyon dolar oldu.

-Ağustos ayında turizm gelirlerinde bir artış olacaktır, ancak geçen yılın seviyesini yakalamamız söz konusu değil.

-Bununla birlikte ağustostaki yüksek dış ticaret açığı, cari açığı yükseltecek bir diğer etken.

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre ağustos ayında;

*İhracat → 1,6 milyar dolar (- % 9,3)

*İthalat → 3,0 (+ % 2,3)

Toplam ihracatımızın neredeyse yarısını gerçekleştirdiğimiz otomotiv sektöründeki duruşlar, ilimiz ihracatının da gerilemesinde etkili oldu.

Reel efektif döviz kuru (ağustos) → 63,71'e geriledi.

Geçen aya göre 4,6 puan geriledi. (Temmuz REK → 68,31)

-Bu rakam oldukça deęersiz bir TL anlamına geliyor.

-2018 eylül ayından sonra en düşük seviye. (2018 eylül → 62,58)

-Endeksin 100 olması durumunda dolar ağustos ayında → 5,0717 TL

-Ağustos dolar → 7,2296 TL idi.

-Dolar bugün →TL

Enflasyon verilerine baktığımızda, ağustos ayında;

TÜFE → % 11,77 (aylık → + % 0,86)

ÜFE → % 11,53 (aylık → + % 2,35)

-Kur artışlarının ÜFE'ye TÜFE'den daha hızlı yansıdığını biliyoruz.

-Üretici fiyatlarının döviz kurundaki artıştan dolayı aylık olarak artmaya devam edeceğini düşünüyoruz.

-Ana sanayi gruplarına baktığımızda; ara malı (%13,58), dayanıklı tüketim (%17,08) ve sermaye malındaki (%18,09) ortalama ÜFE üzerinde gerçekleşen artışlardan, sanayicilerimiz üzerindeki maliyet baskısını görebiliyoruz.

-ÜFE ve TÜFE arasındaki makas daraldı.

-Önümüzdeki aylarda, kur kaynaklı maliyet artışları tüketici fiyatlarını da yukarı çekecektir.

2020 Yılı II. Çeyrek GSYH → - % 9,9

İkinci çeyrek pandeminin etkilerinin ekonomide en fazla hissedildiği dönemdi.

Açıklanan tüm öncü göstergelerden bu daralmayı bekliyorduk.

Benzer küçülme rakamları dünyanın birçok ülkesinde görüldü.

Buna rağmen ikinci çeyrekte ülkemiz pek çok ülkeye göre olumlu performans gösterdi.

2020 ikinci çeyreğinde; G20 Ülkeleri Büyüme Oranları;

1. Çin 3,2
2. Güney Kore -2,9
3. Endonezya -5,32
4. Rusya -8,5
5. Hollanda -9,3
6. İsviçre -9,3
- 7. TÜRKİYE -9,9**
8. Japonya -10,0
9. Almanya -11,3
10. Kanada -13,5
11. AB -15
12. İtalya -17,3
13. Meksika -18,7
14. Fransa -19,2
15. İspanya -22,1
16. Birleşik Krallık -22,8

Büyümeye sadece tarım sektöründen katkı geldi:

- *tarım → + % 4,0
- *sanayi → - % 16,6
- *hizmetler → - % 25,1
- *inşaat → - % 2,7

-Ekonominin lokomotifi olan sanayi sektörü yüzde 16,5 daralırken, bunun yanı sıra hizmetler sektörü yüzde 25 ve inşaat yüzde 2,7 daraldı.

-Üçüncü çeyrekte genel büyümede pozitifte geçmekte zorlanabiliriz, ama sanayide eski rakamlara dönebileceğimizi bekliyoruz.

-Dördüncü çeyrek ve sonrası için daha ümitliyiz.

-Bizim en fazla üzerinde durduğumuz; imalat sanayi yüzde 18,4 daraldı.

-Nisan ayında Odamız üyesi olan firmaların yüzde 24'ü duruştaydı.

-Bugün ise artık firmalarımızın tamamı çalışıyor.

-Üçüncü çeyrekte imalat sanayinde 2019 seviyelerine gelebileceğimizi düşünüyoruz.

-İkinci çeyrekte mal ve hizmet ihracatı, yüzde 35,3 gerileyerek sert bir daralma yaşadı.

-Turizm gelirleri ikinci çeyrekte neredeyse durma noktasına geldiği için sanayi ayağı iyi olsa da, önümüzdeki çeyrekte eski büyüme rakamlarına ulaşmakta zorlanabiliriz.

-Yatırımlardaki harcamalar da maalesef yüzde 6,1 geriledi.

-İkinci çeyreğin ortalarından itibaren devreye giren kamu desteklerinin olumlu etkisini asıl üçüncü çeyrekte göreceğiz.

Sanayi Üretimi (temmuz-yıllık) → + yüzde 4,4

Aylık → + yüzde 8,4

-Nisan ayında sanayi üretiminde taban yaptığımız için aylık artışlardansa, yıllık gerçekleşen yüzde 4,4 artışı çok değerli buluyoruz.

-Avrupa ekonomisindeki toparlanma bize göre çok daha yavaş gerçekleşiyor.

-Kapasite kullanım oranlarında geçen yılın yüzde 5 civarı gerisindeyiz.

-Ağustosun ikinci yarısı ve eylül ayından itibaren hem sanayi üretiminde, hem kapasite kullanım oranlarında geçmiş yılların potansiyelini yakalayabileceğimizi düşünüyoruz.

-Böylece Türkiye ekonomisinin ikinci çeyrekteki yüzde 9,9 küçülmesini, üçüncü çeyrekte sanayinin de katkısıyla telafi edeceğiz.

-Beklentimiz bir önceki çeyreğe göre yüzde on civarında bir artış olacaktır.

-Maalesef sermaye malındaki artış yüzde 1,5 ile sınırlı kaldı. Bu oran bizim için önemli. Zira geleceğe yönelik büyümenin ön işaretini veriyor.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's Türkiye'nin kredi notunu "B1"den "B2"ye düşürdü.

Not görünümü "negatif" olarak teyit etti.

Gerekçe olarak;

-mali göstergelerdeki bozulmalar (bütçe açığındaki artış ve ödemeler dengesindeki kırılganlık) ve

-Doğu Akdeniz'deki jeopolitik riskler olarak gösterildi.

Kredi notumuzun indirilmesinin piyasaya etkisinin sınırlı kaldığını görüyoruz.

Ancak tedbir alınması gerektiğini biliyoruz.

İşsizlik oranı (haziran) → yüzde 13,4

(Bir önceki yılın aynı ayına göre 0,4 puan / Bir önceki aya göre 0,5 puan arttı.)

İşsizliğin artmasında aylık olarak (mayıs-haziran);
işgücüne katılım → 948 bin kişi artmasına rağmen
istihdam sayısı → 673 bin kişide kalması etkili oldu.

Özellikle son iki yıldır istihdam piyasasında bir daralma olduğunu biliyoruz:

2018 (haziran) → 29 milyon 314 bin kişi

2019 (haziran) → 28 milyon 512 bin kişi ve

2020 (haziran) → 26 milyon 531 bin kişiye kadar geriledi.

Umarız pandemi bir an önce biter ve ekonominin büyümesine katkı sağlayacak çalışanların sayısı artar.
Zira, nüfusa oranla çalışan sayımız Avrupa ülkelerine göre oldukça geride.

Bütçe (ağustos) → 28,22 milyar TL fazla verdi.

Gelirler → 108,57 milyar TL (+ %15,1)

Giderler → 80,35 milyar TL (- %14,3)

Bütçe fazlasında → Vergi gelirlerindeki artış ve cari transfer giderlerindeki azalış etkili.

Harcamalar tarafında tedbirli davranılarak bütçenin fazla vermesini olumlu buluyoruz.

Giderler tarafında en fazla azalış yüzde 30.8 ile cari transferler kaleminde.

Cari transferler → - % 30,8

(2019 → 44,32 milyar TL / 2020 → 30,66 milyar TL)

Sayın Bakan Yardımcım,

Kısaca Odamız ve ilimiz verilerini sizlerle paylaşmak istiyorum.

Kocaeli yüzölçümü bakımından küçük, ancak katma değeri bakımından büyük bir ildir.

İlin ekonomik faaliyetlerinde sanayinin payı yüzde 51'dir.

Son 10 yıllık istatistikî verilere göre → İlin Türkiye imalat sanayine sağladığı katkı yüzde 13'tür.

Odamıza kayıtlı → 2.602 adet faal firmanın

*310'u yabancı sermayeli (% 10'unun üzerinde)

*Otomotiv (% 39), kimya (% 27), metal (% 19)

*İmalat sanayinin yüzde 13'ü

İlk 500'de → 79 işletme (ilk 1000'de → 135)

14 tanesi Meclis Üyemiz

İstanbul bu rakamı → 34 açıklıyor.

Mesela Ford'un ihracatı İstanbul'da görünüyor.

Bu durum Türkiye genelinde birçok ilin sıkıntısı.

Bu konuda veriler yanlış olursa teşviklerin ve desteklerin yönlendirilmesinde de sorunlar oluşuyor.

Benzer durum dış ticaret rakamlarında da var. TİM rakamlarını da kullanmıyoruz.

Kocaeli Gümrüklerinden alınan verilere göre; Türkiye dış ticaretinin yüzde 18,5'i Kocaeli'nden gerçekleşmektedir.

*29,0 milyar dolar ihracat,

*40,3 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiştir.

*69,3 milyar dolar dış ticaret → Türkiye dış ticaretinin yüzde 18,5'i.

35 liman - iskele (elleçlenen yük miktarı - 72.2 milyon ton)

*Sanayi ve liman kenti

*Avrupa'nın 7'inci limanı

İlimizde yer alan 13 adet organize sanayi bölgesi, Köşeler OSB ile 14 oldu.

Kocaeli; İstanbul ve İzmir'den sonra toplanan vergilerin %10,63'ünü karşılayan üçüncü ildir. (2019 yılı)

*71 milyar 555 milyon TL vergi ödedik.

*Kişi başına vergi geliri → 36 bin 638 TL

*Böylece, Kocaeli devlete en fazla kazanç sağlayan il olmuştur.

*Türkiye ortalaması → 8 bin 97 TL'dir.

*Kocaeli'nde kişi başına devletin harcaması 3 bin 678 TL'dir. (Türkiye ortalaması 9 bin 991 TL)

Öncelikle Kocaeli ili olarak çok şanslı bir konumda olduğumuzu belirtmek isterim:

*Türkiye'nin tek bilimsel araştırma merkezi olan TÜBİTAK-MAM,

*ilk etabı tamamlanan Bilişim Vadisi,

*5 Teknopark,

*Ulusal Test Merkezi - TSE,

*2 Teknoloji Transfer Ofisi ve

*2 üniversiteyi ilimizde barındırıyoruz.

Bu fiziksel yakınlık neticesinde; bugün itibarıyla ilimizdeki Ar-Ge Merkezi sayısı 126, Tasarım Merkezi sayısı ise 18'dir.

(TR → 1233)

Son dönemde önemli firmalarımızın Ar-Ge merkezi açma talepleri reddediliyor.

Şayet neden finansalsa başvuru alınmaması daha doğru olur.

İlimizdeki sanayinin teknoloji seviyesini yükseltmek ve daha katma değerli ürünlerin bölgemizde üretilmesini sağlamak için Oda olarak katkı vermeye çalışıyoruz:

- *Sanayicilerle üniversite ve araştırma merkezlerine ziyaretler yapıyoruz
- *Ar-Ge Merkezi sayısını arttırmak için firma ziyaretleri yapıyoruz
- *Ar-Ge Merkezleri arasındaki koordinasyonu sağlamak için etkinlikler gerçekleştiriyoruz
- *Ar-Ge destekleri konusunda farkındalığı arttırmak toplantılar düzenliyoruz
- *Odamızın iştiraki olan ABİGEM danışmanlık şirketi olarak desteklerin alınması noktasında firmalarımıza yardımcı oluyoruz.

Tabii mart ayından bu yana pandemi nedeniyle bu etkinliklerimize ara vermek durumunda kaldık.

Sayın Bakan Yardımcım,

Dünyadaki en büyük sivil fon olan ve 451 milyon avro ile katıldığımız UFUK 2020 programından maalesef hedeflediğimiz miktarın gerisinde hibe alabildik.

Özel sektörümüz de, üniversitelerimiz de potansiyellerinin altında kaldılar.

Fonlanan proje sayısında, bizim ülkemizdeki üniversite sayısının çok altındaki bazı Avrupa ülkelerinin gerisinde kalmaya devam ediyoruz.

Bugüne kadar Türkiye'nin 673 projesi kabul edilmiş. UFUK 2020'de projesi kabul edilen Türk ortaklara yaklaşık 218 milyon avro para aktarılmış.

İtalya Türkiye'nin 10 katından fazla başvuru yapmış ve 4,64 milyar avro bütçe almış; Polonya Türkiye'nin 2 katı başvuru yapmış ve 604 milyon avro (üç katı) bütçe almış. Yunanistan Türkiye'nin 3 katı başvuru yapmış ve 1,33 milyar avro bütçe almış.

Sonuç itibariyle az başvuru yapmışız, az projemiz kabul edilmiş, kabul oranımız düşük olmuş ve ortalamada daha küçük bütçeli projeler yürütüyoruz.

Çerçeve Programları Türkiye-AB iş birliğinin gelişmesinde önemli bir çıpa görevi görüyor.

Daha fazla Ar-Ge, daha yenilikçi çalışmalar ve proje disiplini konularında yol almamız gerekiyor.

2021-27 UFUK Avrupa adıyla tanıtılan bir sonraki dönem Çerçeve Programı ülkemize hem kamu, hem de özel sektörümüz için fırsatlar sunuyor.

Ufuk 2020'de ülkeler kendi aralarında ortak projeler yaparken, bu yeni dönemde Odaların ve özel sektörün katılımı daha etkin olmak zorunda.

Ülkemizin bu fırsatı kaçırmaması için bunun değerlendirilmesini talep ediyoruz.

Biliyorsunuz KSO Başkanlığım yanı sıra TOBB Başkan Yardımcısı ve İKV Başkanı görevlerim de var.

Enerji verimliliği konusunda Odamızın kapasitesini artırmak amacıyla, Belçika Odaları ile yakın işbirliğimiz bulunuyor.

İKV ve TOBB olarak Brüksel'deki faaliyetlere daha fazla katkı verebiliriz.

Kocaeli Sanayi Odası Bakanlığınız ile iş birliği yapmaya hazırız.

Sayın Bakan Yardımcım,

Sizlerin de destekleri ile COVID-19 tarama testi konusunda pilot il seçildik. Sanayi Bakanımıza, Sağlık Bakanımıza ve sizlere tekrar teşekkür ederiz.

COVID-19 Tanı Merkezi ile firmalarımızın çalışanlarına yönelik PCR testi yapıyorduk. Haziran ayı itibari ile antikor testi yapmaya başladık.

Son günlerde antikor tarama testlerinde tespit edilen pozitif vaka oranında ciddi artış var. Mayıs ayında binde 5,6 iken, Ağustos ayında binde 47'ye çıktı. Bugünkü eylül ortalaması ise binde 53.

Sayın Bakan Yardımcım; antikorda pozitif çıkan kişiler ve yakınları biliyorsunuz 10 gün karantinaya alınıyor.

Firmalarımızın kapasiteleri mayısa göre çok daha yoğun. Özellikle ihracat yapan firmalarımız için bu uzun karantina süresi ciddi sıkıntı oluşturuyor.

Bizim arzumuz; pozitif çıkanlara PCR yapılması ve negatif çıkması durumunda işlerine devam etmeleridir.

Sayın Bakan Yardımcım son olarak firmalarımızın bizlere ilettikleri talepleri de sizlere kısaca aktararak sözlerime son vermek istiyorum:

1) Mücbir sebep devam edecek ise mücbir sebebin ciro kaybına endekslenmesini talep ediyoruz.
(%20 üzerinde ciro kaybı yaşayan tüm işletmelerin tahakkuklarının 6 ay ertelenmesi)

2) Kamudan kesinleşen alacakların bir an önce ödenmesi

3) Firmaların kamuda birikmiş olan KDV iadelerinin yapılması

*Ya KDV'ler diğer vergilerden mahsup edilebilir.

*Ya da KDV alacakları tahvil olarak ödenebilir.

4) Ötelenmiş olan kamu borçlarını (KDV, Muhtasar ve SGK Primleri) ödemek için KGF teminatlı Kamu Bankalarından finansman talep ediyoruz.

5) Pandemi kaynaklı hastalıkların iş kazası olarak değerlendirilmemesi.

6) Sanayi Sicil Kanunu ve TOBB Kanunundaki "sanayici" tanımının farklı olması (bazı üretim faaliyetlerine Sanayi Sicil Belgesi verilmiyor.)

7) Yerli Malı Tebliği'ne göre yerlilik oranını belirlemesinde;

*İthal hammaddenin mamule dönüşme prosesinde gümrük tarife pozisyonu değişiyorsa, bu ürünün yerli ürün olarak kabul edilmesini,

*Veya tedarikte dışa bağımlılığın kaçınılmaz olduğu hammaddelerde; ilgili kalemin maliyet hesabından muaf tutularak kalan hammaddeler üzerinden %51 değerlendirmesini talep ediyoruz. (Lastik sektöründe)

8) Firmaların vergilerini üretim yaptıkları ilde ödemelerini

9) Kalkınma Ajanslarının Yönetim Kurullarında, kapsadıkların illerin Ticaret ve Sanayi Odalarının sürekli temsil edilmesini

Sözlerim son verirken, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına sizleri saygıyla selamlıyor, katılımınız için tekrar teşekkür ediyoruz.